

Voorzittersoverleg BC, KNR en KLOKK

Jaarverslag 2015

Voorzittersoverleg

Sinds oktober 2013 komt het Voorzittersoverleg maandelijks bijeen. Doel van dit overleg is het systematisch volgen van de uitvoering van de adviezen uit de 0-meting. Daarnaast is het een belangrijk platform voor de voorzitter van de BC, namens de bisschoppen, en de voorzitter van de KNR, namens het bestuur van de KNR, om met de voorzitter van KLOKK, als vertegenwoordiger van de slachtoffers, relevante onderwerpen te bespreken die de algemene regelingen betreffen die BC en KNR hebben getroffen binnen het kader van de behandeling van klachten van seksueel misbruik en het voorkomen ervan. In het Voorzittersoverleg wordt niet gesproken over individuele zaken. Daar is de Contactgroep onder leiding van Mgr. Van de Hende voor ingesteld.

Vanaf januari 2014 het Voorzittersoverleg wordt van het overleg een kort verslag gemaakt, dat wordt gepubliceerd op de sites www.RKKerk.nl en www.KNR.nl.

Januari 2015

Het Voorzittersoverleg wordt door het bestuur van de (onafhankelijke) stichting Beheer & Toezicht (B&T) geïnformeerd over de benoeming van een nieuw hoofd Meldpunt en een nieuw bestuurslid. Het Voorzittersoverleg constateert dat met deze mutaties de reeds opgebouwde deskundigheid en kwaliteit blijft geborgd.

Tevens wordt het Voorzittersoverleg door B&T geïnformeerd over de voortgang met betrekking tot het vinden van steunbewijs door analyses van het Meldpunt. In de procedure van de Klachtencommissie speelt juist het steunbewijs een belangrijke rol om de aannemelijkheid van een klacht te kunnen bepalen. Het Voorzittersoverleg beklemtoont dat het vinden van steunbewijs aller aandacht dient te krijgen en juicht het toe als het Meldpunt analyses (in de eigen database) uitvoert om steunbewijs voor meldingen, die nog geen klacht zijn geworden, te traceren.

Het Voorzittersoverleg spreekt daarna uitgebreid over de te bieden hulpverlening. De adviezen uit de eerder verschenen 0-meting worden nogmaals onderschreven. Er bestaat bij de voorzitters van BC en KNR behoefte om –indachtig het belang dat BC en KNR hechten aan “adequate hulpverlening”- over de voortgang van de implementatie van de adviezen met betrekking tot het Platform Hulpverlening bijgepraat te worden door het bestuur van B&T. Zij hechten grote waarde aan adequate hulpverlening en achten registratie van de effecten van de geboden hulp van groot belang voor het bewaken en verhogen van de kwaliteit ervan.

De voorzitters van BC en KNR bevestigen het belang van een goede Slotactie. Zij verwelkomen de instemming van de voorzitter van KLOKK dat de implementatie van de Slotactie kan beginnen na 1 mei 2015. Zij begrijpen de noodzaak om eerder met de voorbereiding te starten zodat met de Slotactie ook daadwerkelijk na 1 mei kan worden begonnen. Beide voorzitters zullen de heer Deetman en het bestuur van B&T hierover consulteren. Het bestuur van B&T had reeds aangeboden een bijdrage te willen leveren aan deze voorbereiding.

Februari 2015

Het Voorzittersoverleg komt door ziekte van een van de leden te vervallen. Dat geldt ook voor het in deze maand geplande overleg van de voorzitters van BC en KNR met de voorzitters van KLOKK, VPKK en MCU. Deze bijeenkomst wordt verplaatst naar maart.

Maart 2015

In maart maakt het Voorzittersoverleg kennis met de nieuw aangetreden voorzitter van de Adviesraad van het Platform Hulpverlening. Het Voorzittersoverleg is verheugd over de snelle kennismaking. De brede ervaring van de nieuwe voorzitter op het aandachtsgebied van het Platform geeft vertrouwen en het Voorzittersoverleg wenst haar veel succes toe.

Het Voorzittersoverleg keurt het jaarverslag over het jaar 2014 goed. In het licht van de beoogde transparantie is het goed om naast de korte verslagen ook een jaarverslag te publiceren. Dit jaarverslag zal onder meer aan de Minister van Veiligheid en Justitie, het bestuur van de stichting Beheer en Toezicht, het VPKK en MCU en de heer Deetman worden verstrekt.

Voorts wordt aan de hand van een verslag teruggekeken op het overleg van hogere oversten van de KNR met het bestuur van KLOKK, dat in december heeft plaatsgevonden. Er is door de hogere oversten en de bestuursleden van KLOKK diepgaand op een aantal adviezen uit de 0-meting ingegaan.

In maart hebben de voorzitters van BC en KNR –in navolging van het overleg in 2014- de voorzitters van de slachtofferorganisaties VPKK, MCU en KLOKK uitgenodigd voor een overleg. Beide voorzitters wensen graag goede contacten met alle slachtoffergroepen. In het overleg is niet alleen stil gestaan bij onderwerpen als de sluitingsdatum per 1 mei en de Slotactie, maar ook het thema misbruik door missionarissen is aan de orde gekomen. Door de voorzitter van de KNR is bevestigd dat voor missionarissen, die nu vanuit Nederland worden uitgezonden, geldt dat zij over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) moeten beschikken.

Er is een algemeen gevoel dat de verschillende punten open en in een goede sfeer zijn besproken. Het overleg is afgesloten met een gezamenlijke oproep aan slachtoffers van seksueel misbruik, die zich nog niet hadden gemeld, dat alsnog te doen (voor 1 mei 2015). Onderstaand het persbericht.



PERSBERICHT

t.a.v. Nieuwsdienst / redactie GLV / redactie Binnenland

Gezamenlijke oproep aan slachtoffers seksueel misbruik

17 maart 2015 - De voorzitters van de Bisschoppenconferentie, KNR, en slachtofferkoepel KLOKK, VPKK en MCU waren op maandag 16 maart bijeen in Utrecht en gaven gezamenlijk de volgende verklaring af:

De voorzitters van de Bisschoppenconferentie, KNR, KLOKK, VPKK en MCU roepen mensen die als minderjarige slachtoffer werden van seksueel misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk, op zich voor 1 mei 2015 te melden bij het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK.

Men kan zich melden via de website www.meldpuntmisbruikrkk.nl

Of schriftelijk:
Meldpunt misbruik RKK Kerk
Postbus 13277
3507 LG Utrecht

Of telefonisch: 030-2306900

Er kan worden volstaan met het indienen van een klacht in enkele korte zinnen.

Kardinaal Eijk, voorzitter Bisschoppenconferentie
Br. C. van Diem, voorzitter KNR
G. Klabbers, voorzitter KLOKK
Mr. A. Knibbe-van Dijk, voorzitter VPKK
B. Smeets, voorzitter MCU

<EINDE PERSBERICHT>

April 2015

In het Voorzittersoverleg komt een overzicht aan de orde met alle bijeenkomsten, die de KNR sinds 2010 heeft georganiseerd om hogere oversten te informeren over het dossier seksueel misbruik. Dit uitgebreide overzicht maakt duidelijk dat op vele momenten hogere oversten over ontwikkelingen is gesproken en ervaringen zijn uitgewisseld. Omdat hogere oversten zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor het handelen van de congregatie of orde, hebben deze bijeenkomsten mede tot doel te komen tot een gezamenlijke koersbepaling en het "leren van elkaar". Beste practises kunnen als zodanig worden geduid, maar –formeel- niet door de KNR als overleg worden afgedwongen. De voorzitter van KLOKK signaleert dat een best practise niet door iedereen wordt gevolgd. De voorzitter van de KNR repliceert dat de werkwijze van een gezamenlijke koersbepaling juist leidt tot meer overtuiging en grote(re) betrokkenheid.

De voorzitters van BC en KNR informeren de voorzitter van KLOKK over hun gesprek met de heer Deetman over zijn gedachten omtrent de Slotactie.

Mei 2015

Het Voorzittersoverleg wordt geïnformeerd over de stand van zaken rond het nieuwe Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag dat per 1 mei 2015 operationeel is. Per die datum is het niet meer mogelijk om klachten volgens de Klachtenregeling 2011 in te dienen. Er zijn nog zo'n 600 lopende zaken die onder de klachtenregeling 2011 vallen en door de Klachtencommissie moeten worden behandeld.

Geconstateerd wordt dat de afgelopen tijd gevolg is gegeven aan enkele openstaande adviezen uit de 0-meting. Deze kunnen van de lijst met adviezen worden geschrapt. Van de oorspronkelijke 25 adviezen zijn er nu nog 5 over (eind 2015: 4).

Het Voorzittersoverleg wisselt onderling van gedachten over de door de heer Deetman voorgestelde opzet van de Slotactie. De voorzitter van KLOKK heeft op een later moment in mei een gesprek met de heer Deetman. Hij zal daar zijn zorgen uiten over de opzet die de heer Deetman van plan is te adviseren aan de voorzitters van BC en KNR.

Juni 2015

Het Voorzittersoverleg wordt geïnformeerd over de bijdrage van de RK Kerk aan de landelijke preventie-campagne "*Seksueel grensoverschrijdend gedrag. Maak er een punt van*". Centraal staan de bewustwording en het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag. De BC en de KNR hebben aan de oproep om meer aandacht voor preventie actief gehoor gegeven. Naast de verplichting van de VOG stelt de RK Kerk de eis van een antecedentenonderzoek bij de benoemingen van priesters, diakens en pastorale werkers die overstappen van het ene bisdom naar het andere of van een orde of congregatie naar een bisdom en omgekeerd, en voor de aanname van kandidaten die priester, diaken of pastoraal werker willen worden. Tevens heeft de RKK de Gedragscode Pastoraat ingevoerd, aan de hand waarvan het nieuwe Meldpunt dat per 1 mei 2015 operationeel is, klachten van grensoverschrijdend gedrag toetst (zie de sites www.RKKerk.nl en www.KNR.nl). Deze code bevat een aantal stringente regels.

De voorzitters van BC en KNR melden dat zij zijn uitgenodigd voor een overleg met de Minister van Veiligheid en Justitie n.a.v. een Algemeen Overleg van de Tweede Kamer. De voorzitter van KLOKK heeft een gesprek gehad met de heer Deetman over de Slotactie. Hierin werd vooral een toelichting gegeven op de door hem voor te stellen opzet van de Slotactie.

Juli 2015

De opzet van de Slotactie is deze keer het belangrijkste punt van het Voorzittersoverleg. Er liggen verschillende adviezen en gedachten op tafel. Voor het Voorzittersoverleg staat zorgvuldigheid inzake de aanpak en uitvoering van de Slotactie voorop. Zorgvuldigheid is van groot belang gezien de doelgroep. Dit zijn klagers die de gehele klachtenprocedure al hebben doorlopen en wier klacht door de Klachtencommissie niet gegrond kon worden verklaard.

Het Voorzittersoverleg spreekt over een routekaart voor deze aanpak. Daarbij wordt veel belang gehecht aan een goede koppeling tussen de Slotactie en het aanbod van hulpverlening door het Platform Hulpverlening.

De komende periode wordt gebruikt om nadere adviezen in te winnen over de aanpak bij onder meer de heer Deetman.

Augustus 2015

Het Voorzittersoverleg staat stil bij het Rondetafelgesprek over afstandsmoeders, dat op 10 september 2015 in de Tweede Kamer zal plaatsvinden. De BC en KNR zijn uitgenodigd vertegenwoordigers naar dit Rondetafelgesprek af te vaardigen. Aan prof. Bank is gevraagd om zijn eerdere analyse ten behoeve van het rapport Seksueel misbruik van en geweld tegen meisjes in de Rooms-Katholieke Kerk (2013) te actualiseren. Deze analyse is in een notitie vevat, die naar de Tweede Kamer zal worden gestuurd. Deze notitie is aan de vergaderstukken van het Voorzittersoverleg toegevoegd. Uit de notitie blijkt dat binnen de RK Kerk als algemene lijn is aangehouden dat de kerk geen voorstander is van het afstand doen van baby's direct na de geboorte. Dit wordt ook bevestigd door gezaghebbende studies over ongehuwde moederzorg in Nederland en de studie over de Vroedvrouwenschool in Heerlen.

Een tweede belangrijk onderwerp is de hulpverlening. De voorzitter van het Platform Hulpverlening heeft op verzoek van het Voorzittersoverleg een notitie opgesteld over de aanpak van het Platform tot nu toe. Het Voorzittersoverleg is verheugd over deze informatie. Het biedt een uiterst relevant inkijkje in de gang van zaken m.b.t. het doorverwijzen door het Platform Hulpverlening.

Bij de opzet van de Slotactie is wederom lang stil gestaan. Voor het Voorzittersoverleg zijn de in 2014 overeengekomen contouren nog steeds het uitgangspunt. Ook de persoonlijke benadering van

bisschoppen en hogere oversten maakt hier een essentieel onderdeel van uit. In september zijn er diverse overleggen met de heer Deetman.

September 2015

Het Voorzittersoverleg blikt terug op het Rondetafelgesprek over afstandsmoeders. Tijdens deze bijeenkomst is door diverse deskundigen en onderzoekers bevestigd dat maatschappelijke omstandigheden in de eerste helft van de 20^e eeuw hebben geleid tot het afstand doen van pasgeboren baby's door ongehuwde moeders. De vertegenwoordigers van de BC en de KNR hebben aangegeven dat vanuit de RKK met name religieuze congregaties voorzieningen als de Vroedvrouwschool in Heerlen en Moederheil in Breda hebben opgezet om deze ongehuwde moeder voor en na de bevalling op te vangen. Op het gebied van de gezondheidszorg waren er -met name voor ongehuwde moeders en hun baby's- zeker voor de Zuidelijke provincies van Nederland praktisch geen voorzieningen.

In die tijd werd vanuit de bisschoppen het standpunt uitgedragen dat moeder en kind de eerste drie maanden niet zouden moeten worden gescheiden. Dit was uit medische overwegingen niet goed voor moeder en kind. Tevens werd gehoopt dat de ongehuwde moeder hierdoor de ruimte zou krijgen om toch met de vader te huwen en het door de Kerk voorgestane gezin te stichten. De trend om moeder en kind zo vroeg mogelijk van elkaar te scheiden kwam pas op in de tweede helft van de jaren vijftig in welke periode religieuzen in snel tempo werden vervangen door professionele hulverleners, die toen hun intrede deden.

Deze inbreng is ook op schrift gesteld en door de vertegenwoordigers van BC en KNR aan de vaste Kamercommissie Veiligheid en Justitie ter beschikking gesteld. Deze inbreng is terug te vinden op de website van de Tweede Kamer.

In het Voorzittersoverleg wordt door de voorzitters van de BC en de KNR een terugkoppeling gegeven van het overleg dat zij hebben gevoerd met het bestuur van B&T, de voorzitter van het Platform Hulpverlening, het hoofd van het Meldpunt en de (twee) kerkelijke vertegenwoordigers in de Adviesraad van het Platform Hulpverlening. Centraal stond de doorverwijzing naar de aangeboden hulpverlening. De voorzitters wilden hiermee niet alleen hun betrokkenheid met dit thema onderstrepen, maar ook hun gedachten aan het Platform Hulpverlening voorleggen en hierover in gesprek gaan. Zo is er uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheden om de effectiviteit van de geboden hulpverlening te registreren. Immers, het is belangrijk te weten of deze hulp ook goed uitpakt en of hoe vaak er gebruik van wordt gemaakt. De voorzitter van het Platform zegt toe dat binnen de marges van de mogelijkheden wordt gewerkt aan het bieden van zicht op de effecten van de geboden hulp.

De besturen van de KNR en KLOKK hebben in september met de heer Deetman gesproken over de Slotactie. De voorzitters van KNR en KLOKK doen hiervan verslag in het Voorzittersoverleg. De heer Deetman, die optreedt als onafhankelijke adviseur van de BC en KNR, heeft toegezegd de verstrekte informatie in zijn advies voor de Slotactie. Ook heeft hij een brief heeft verstuurd naar een aantal klagers met een ongegrondverklaring van de Klachtencommissie. Met de bevindingen van de gesprekken en de reacties op de verstuurd brief zal hij rekening houden bij het opstellen van zijn definitieve advies.

Oktober 2015

Door het Voorzittersoverleg wordt teruggekeken op recente ontwikkelingen m.b.t. de Slotactie. De voorzitter van de KNR blikt terug op de vergadering van de KNR over de Slotactie, waaraan een groot aantal hogere oversten deelnam en waarbij ook de heer Deetman en zijn secretaris aanwezig waren.

Tijdens de bijeenkomst is geconstateerd dat de aanpak van de Slotactie door de hogere oversten wordt gesteund.

De voorzitters van BC en KNR geven aan dat de heer Deetman heeft aangedrongen op snelheid. N.a.v. een door hem en zijn secretaris verzonden brief onder een aantal klagers met een ongegrondverklaring in augustus had hij geconcludeerd dat de meeste klagers het dossier graag z.s.m. willen sluiten. Dit verklaart ook waarom er vaart is gemaakt met het versturen van de brieven van de voorzitter van de BC en de hogere oversten aan de klagers. De eerste reacties op deze brieven zijn al binnen en deze zijn positief.

De voorzitter van KLOKK is geschokt door deze nieuwe haastige aanpak. KLOKK ziet het als een gemiste kans dat de koppeling tussen erkenning, hulpverlening en genoegdoening niet vooraf zorgvuldig is uitgewerkt en voorziet een proces dat haastig en weinig transparant wordt uitgevoerd. De voorzitters van de BC en de KNR benadrukken dat er naast de financiële genoegdoening binnen het kader van de Slotactie, zoals die nu in gang is gezet, mogelijkheden zijn voor individuele erkenning en hulpverlening. Het is zaak dat de excellente doorverwijzing door het Platform Hulpverlening hierop is toegesneden. De voorzitter van KLOKK spreekt hierover op korte termijn met hoofd Meldpunt en het bestuur van Beheer & Toezicht (B&T).

Vanuit KLOKK worden aan diverse klagers adviezen verstrekt en-waar nodig- bijstand verleend wanneer er een kans is om zonder klachtenprocedure tot erkenning en overeenstemming te komen. Dat gebeurt ook voor een groep klagers bij één van de congregaties. Samen met de congregaties en de klagers worden de stappen gezet die moeten leiden tot een gezamenlijk gedragen oplossing m.b.t. de weg naar erkenning, hulpverlening en genoegdoening. Eén van de belangrijkste doelen is het voorkomen van juridisering. De samenwerking met de hogere overste in kwestie verloopt meer dan goed en er wordt voor gezorgd dat de informatievoorziening tussen congregatie en klagers zo helder is, dat beide kanten zich betrokken en gerespecteerd voelen. Naast goede ervaringen zijn er ook mindere. KLOKK blijft optimistisch: door andere wegen te bewandelen wordt beoogd maatwerk te leveren en zo een voor alle partijen bevredigende oplossing te vinden.

November 2015

Het Voorzittersoverleg komt door ziekte van één van de leden te vervallen.

December 2015

De voorzitter van KLOKK meldt in het Voorzittersoverleg dat hij begin november 2015 op uitnodiging met de vaste Kamercommissie Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer van gedachten heeft gewisseld over het agenderen van het probleem van het seksueel misbruik van minderjarigen tijdens het EU-voorzitterschap van Nederland (eerste helft 2016). Daarnaast wilden de Tweede Kamerleden met hem spreken over het onderwerp Slotactie.

De voorzitter van de BC meldt dat in de eerste week van december een delegatie van de Nederlandse Bisschoppenconferentie en de KNR een grote internationale conferentie in Trier en Luxemburg over preventie van seksueel misbruik heeft bijgewoond. De conferentie werd georganiseerd door de bisdommen Trier en Luxemburg en was vooral wetenschappelijk van aard. De vertegenwoordigers van BC en KNR hebben gezamenlijk een presentatie gegeven over de ervaringen in Nederland met de commissie Deetman en de maatregelen die zijn getroffen om seksueel misbruik te voorkomen. De Nederlandse aanpak wordt op de conferentie gekwalificeerd als “wegweisend.”

De voorzitter van KLOKK doet verslag van de internationale conferentie in Poznan van slachtoffers van seksueel misbruik in de RK Kerk. Hij heeft in zijn presentatie ook teruggekeken op de afgelopen vijf jaren. Om de Nederlandse aanpak goed voor het voetlicht te kunnen brengen heeft hij deze in een bredere context geplaatst. Daarbij is hij ingegaan op het “poldermodel” als kenmerk van de

Nederlandse bestuurscultuur. Tevens heeft hij aandacht gevraagd voor het belang van goede hulpverlening. Ook hier is veel waardering voor de Nederlandse aanpak.

De voorzitter van KLOKK heeft een gesprek gevoerd met de Minister van Veiligheid en Justitie. Daarbij is gesproken over het belang van internationale aandacht voor kindermisbruik in het kader van het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2016 en over de Slotactie.

Over de Slotactie valt op dit moment niet veel te melden. Een groot aantal brieven is verstuurd. Het Voorzittersoverleg kijkt uit naar de eerste terugkoppeling over de resultaten.

Vanaf 1 mei 2015 is er een beperkt aantal klachten tegen overledenen en inzake verjaard seksueel misbruik binnengekomen bij het Meldpunt. De mogelijkheid tot het indienen van deze klachten is per 1 mei 2015 gestopt. De voorzitter van KLOKK vraagt naar de concretisering van de motie Van der Steur uit 2014. De voorzitter van de BC geeft aan dat de klachten worden geregistreerd en dat vervolgens het aanbod bestaat uit het voeren van een pastoraal gesprek en het gebruikmaken van de hulpverlening via het Platform Hulpverlening.

Op verzoek van het Voorzittersoverleg is –in het verlengde van het overleg in september- gesproken met het Platform Hulpverlening over een aantal specifieke vragen over de werkwijze. Dit heeft geresulteerd in een memo over de systematiek van de registratie door het Platform, de keuze van de specialist en de doorverwijzing (en huisarts), het omgaan met wachttijden en de wijze waarop het Platform zicht houdt op het proces en de kwaliteit van het doorverwijzen. Het Voorzittersoverleg constateert dat hiermee de eerder door het Voorzittersoverleg met de voorzitter van het Platform Hulpverlening besproken vragen helder zijn beantwoord.

Vooruitzicht voor 2016

Binnen het Voorzittersoverleg zal ook in 2016 uitgebreid aandacht worden geschonken aan onderwerpen als:

- adequate doorverwijzing naar hulpverlening;
- jaarlijks overleg van de voorzitters van BC en KNR met de voorzitters van KLOKK, VPKK en MCU;
- verruiming van de inspanningen om een adequaat hulpaanbod beschikbaar te maken;
- afronding van het proces van klachtbehandeling volgens de Klachtenprocedure 2011;
- afronding van de Slotactie;
- bespreking van de Monitorrapportage van de heer Deetman en de hieruit voortvloeiende acties;
- uitvoering van de (laatste) adviezen uit de 0-meting.
- behandeling nagekomen meldingen.



Voorzittersoverleg (vlnr): broeder Van Dam (vz KNR), kardinaal Eijk (vz BC), mw. De Jong, dhr. Westra, dhr. Klabbers (vz. KLOKK).